2016D46611

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Financiën heeft op 30 november 2016 mede namens de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën en de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn brief van 19 oktober 2016 met de reactie op motie van het lid Merkies c.s. (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1385) over volledige country-by-country reporting (Kamerstuk 25 087, nr. 134).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Zuilen

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie over de uitvoering van de motie Merkies over volledige country-by-country reporting.

Deze leden vinden de uitwisseling van gegevens en informatie tussen landen (belastingdiensten en douanes) in de vorm van country-by-country reporting belangrijk, want dit zorgt voor internationale transparantie. De leden van de VVD-fractie gaan echter niet voor maatregelen die zorgen dat bedrijfsgevoelige of vertrouwelijke informatie op straat kan komen te liggen, of die de privacy en veiligheid van individuen onnodig kunnen schaden. Deze leden zijn daarom niet voor publieke country-by-country reporting.

De Minister maakt in de brief over de motie terecht een aantal fundamentele kanttekeningen bij het uitbreiden van de publieke country-by-country reporting.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Minister twijfelt aan de juridische houdbaarheid. Waarom wordt daar dan toch voor gekozen? Waarom wordt dat niet eerst uitgezocht? De Minister geeft aan dat er rekening gehouden moet worden met de juridische kanttekeningen en met de uitvoerbaarheid. Hoe gaat de Minister hiermee om?

De leden van de VVD-fractie lezen verder dat de OESO heeft laten weten, dat wanneer de EU afspreekt om informatie uit Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) 13 openbaar te maken, de OESO-afspraak op losse schroeven komt te staan, omdat dan diverse OESO-leden hun belofte om de informatie enkel op vertrouwelijke en beschermde basis uit te wisselen tussen belastingdiensten zullen intrekken. De leden van de VVD-fractie zijn voor uitwisseling van informatie tussen belastingdiensten. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat zoveel mogelijk landen mee (blijven) doen. Het voorstel zou dus contraproductief kunnen zijn. Waarom wordt daar dan toch voor gekozen? Waarom zet de Minister dit allemaal op het spel?

De leden van de VVD-fractie vragen wat de gevolgen zijn van het uitvoeren van de motie. Waarom wordt er geen impact assessment gedaan? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de voorstellen?

Als er onverhoopt toch voor wordt gekozen, is het volgens deze leden goed dat het kabinet in de onderhandelingen over het richtlijnvoorstel alleen zal bepleiten dat het openbaar maken van wereldwijd uitgesplitste fiscale informatie die geen betrekking heeft op EU-lidstaten en ook niet op de niet-coöperatieve jurisdicties, zal plaatsvinden volgens het beginsel «pas toe of leg uit».

Voorts vragen de leden van de VVD-fractie wat de mening is van andere EU-landen over de verplichting voor bepaalde EU-ondernemingen tot openbaarmaking van financiële informatie van de moederonderneming die buiten de EU is gevestigd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie danken de Minister voor zijn brief naar aanleiding van het verzoek om meer duidelijkheid te geven over de uitvoering van de motie Merkies. Zij hebben hierbij enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de Minister vooral ingaat op de problematiek rondom multinationals met het hoofdkantoor buiten de EU. Tegelijkertijd stelt de Minister dat hij gehoor wil geven aan de motie Merkies. Begrijpen de leden van de PvdA-fractie hieruit goed dat het kabinet steunt dat Europese multinationals publiek informatie moeten delen over de betaalde belasting in alle landen, en dus ook ten aanzien van derde landen? De leden van de PvdA-fractie achten dit van groot belang, omdat zonder deze aanscherping van de richtlijn, het nog altijd mogelijk blijft om belastingontwijkingsstructuren zo in te richten dat deze onzichtbaar blijven voor het publiek. Zij zouden Nederlandse inspanning op dit punt dan ook zeer waarderen. De leden van de PvdA-fractie constateren dat in de brief niet wordt ingegaan op de wijze waarop deze wereldwijde country-by-country reporting zal worden ingevoerd en uitgevoerd, terwijl de Kamer hierom wel had gevraagd. De brief stelt slechts dat de Minister zich kan vinden in de strekking van de motie, en beschrijft welke juridische problemen er bestaan ten aanzien van niet-Europese multinationals. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister dringend alsnog in te gaan op de wijze waarop de motie Merkies zal worden uitgevoerd.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de juridische bezwaren die de Minister ziet ten aanzien van niet-Europese multinationals. Zij kunnen deze bezwaren niet op alle punten volgen. Heeft een lidstaat geen territoriale bevoegdheid ten aanzien van ondernemingen die zich op het grondgebied van die lidstaat bevinden, ook al is deze onderneming onderdeel van een grensoverschrijdend concern? Erkent de Minister dat van ondernemingen wel vaker informatie over de rest van het concern verlangd wordt? Deelt de Minister de mening van de leden van de PvdA-fractie dat aan concerns die actief zijn op Europees grondgebied bepaalde minimumnormen op het gebied van ethisch handelen mogen worden gesteld? Deelt de Minister voorts de mening van de PvdA-fractie dat Europese burgers zich een beter oordeel kunnen vormen over ondernemingen die op Europees grondgebied actief zijn, als Europese burgers enigszins inzicht hebben in het wereldwijde fiscale gedrag en de belastingmoraal van deze ondernemingen? Onderschrijft de Minister de stelling dat multinationals de grootste markt ter wereld niet snel links zullen laten liggen vanwege rapportageverplichtingen, maar eerder hun fiscale gedrag zullen aanpassen om niet in onmin te geraken bij de consumenten in deze grootste markt van de wereld? Is het voorts niet zo dat het helemaal niet ongebruikelijk is dat landen fiscale informatie opvragen over concernactiviteiten buiten het eigen grondgebied? De leden van de PvdA-fractie vragen in het bijzonder om nader in te gaan op bijvoorbeeld de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). Deelt het kabinet voorts de mening dat Amerikaanse en Japanse Controlled Foreign Corporations (CFC)-wetgeving nog veel verder gaat, omdat bij deze wetgeving niet alleen wordt gevraagd naar de afgedragen belasting in andere landen, maar er tevens additionele heffing kan volgen als naar Amerikaanse of Japanse maatstaven te weinig is afgedragen in die derde landen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de reactie van de Minister van Veiligheid en Justitie, mede namens de Staatssecretaris van Financiën, op de motie van het lid Merkies c.s. over country-by-country reporting. Zij hebben over de reactie van de Minister nog enkele vragen.

De Minister zegt dat er geen territoriaal of personeel verband lijkt te zijn tussen de EU enerzijds en de niet-EU-moeder en haar belastingverplich-

tingen in derde landen anderzijds. Kan de Minister aangeven waarop hij dat baseert, en hoe het dan kan dat het verband er wel zou zijn bij belastingverplichting in landen die zijn aangemerkt als niet-coöperatieve jurisdicties? Is zijn argument daarbij dat er bij niet-coöperatieve jurisdicties belastingen kunnen worden omzeild die eigenlijk in de EU betaald hadden moeten worden?
Wil de Minister vervolgens zeggen dat constructies bedoeld om de belasting te ontwijken alleen kunnen voorkomen in relatie tot niet-coöperatieve jurisdicties? Is het bovendien niet zo, dat het overzicht over de belastingbetaling in álle landen inzicht geeft in hoe een multinational met haar belastingbetaling omgaat? Waarom wordt deze informatie voor de niet-publieke variant wel van belang geacht?

Kan de Minister aangeven of hij denkt dat er een substantiële negatieve impact voor EU-multinationals is wanneer de omzet en daarmee behaalde winst per land wél beschikbaar komen voor bedrijven die niet onder de rapportageverplichtingen vallen, vragen de leden van de SP-fractie? Kan de Minister zijn antwoord toelichten?

Waarop baseert de Minister dat de OESO-afspraak op losse schroeven komt te staan indien informatie uit BEPS 13 openbaar wordt gemaakt, vragen de leden van de SP-fractie? Is dat gebaseerd op de passage hierover op pagina 46 van de impact assessment van de EC, waar optie 3B besproken wordt? In diezelfde passage staat ook: «Overall, given their complementary purposes, the OECD BEPS 13 model and public reporting could well co-exist, so long as their purposes and features remain sufficiently differentiated.» Kan de Minister daar op reageren?

Bestaat er een afspraak dat informatie uit BEPS 13 niet publiekelijk toegankelijk wordt gemaakt, vragen de leden van de SP-fractie? Heeft de Minister dit bij de OESO zelf geverifieerd? Wat heeft de OESO hierover op schrift gezet? Welke OESO-leden zouden hun belofte om de informatie enkel op vertrouwelijke en beschermde basis uit te wisselen tussen belastingdiensten intrekken? Wanneer en waar hebben zij dat aangegeven?
Is het bovendien niet zo dat het hier gaat om een verplichting die aan bedrijven wordt opgelegd voor het leveren van informatie? Uiteraard kunnen belastingdiensten in andere landen hierin een faciliterende rol spelen, maar strikt genomen betekent dit toch geen verplichting voor belastingdiensten?

Is de Minister bereid om te bepleiten dat dochterondernemingen in de EU verantwoordelijk worden gehouden voor de moederonderneming buiten de EU die weigert alle informatie op individueel niveau weer te geven, bijvoorbeeld met dezelfde sancties als die in de richtlijn, vragen de leden van de SP-fractie? Kan de Minister zijn antwoord toelichten?

Waartoe leidt het «pas toe of leg uit» beginsel volgens de Minister in dit verband? Hoe zou hierop volgens de Minister moeten worden toegezien? Verwacht de Minister dat een meerderheid van de ondernemingen zal toepassen, of uitleggen, vragen de leden van de SP-fractie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aangaande het internationaal fiscaal (verdrags)beleid, naar aanleiding van de motie van het lid Merkies. De leden hebben nog enkele opmerkingen en vragen.

De leden van de D66-fractie vinden het goed dat de Minister bereid is de motie uit te voeren. De leden constateren echter ook dat de Minister juridische bezwaren en bezwaren voor de uitvoering ziet om volledige country-by-country reporting op individueel landenniveau verplicht te stellen. De leden hebben dan ook een aantal vragen over hoe de motie uitgevoerd gaat worden.

De leden lezen dat het juridisch niet mogelijk is om ondernemingen die buiten de EU gevestigd zijn, te verplichten informatie over winsten en belastingen per individueel land te verstrekken. Daarom zal een dochteronderneming, gevestigd in Nederland, verantwoordelijk worden gehouden voor het publiceren van informatie van de moederonderneming buiten de EU. De Minister geeft echter ook aan dat sancties opleggen lastig kan zijn op het moment dat de rechtspersoon de naleving van de richtlijn niet direct in de hand heeft. De Minister wil mede hierom een «pas toe of leg uit» systeem gaan hanteren. De leden kijken echter kritisch naar de uitleg die wordt gegeven. Kan de Minister toelichten welke instantie een beoordeling van de uitleg zal doen als een onderneming aangeeft niet transparant te kunnen of willen zijn over de belastingverplichtingen over haar activiteiten in derde landen? Wanneer is een uitleg van een onderneming voldoende, waardoor de onderneming geen transparantie hoeft te bieden? Welke criteria worden verbonden aan deze uitleg? Kan er een bestuurlijke boete worden opgelegd als ondernemingen niet voldoende uitleg geven waarom zij niet aan de transparantieverplichting kunnen voldoen? Of is een simpele verklaring, dat een onderneming de transparantie niet wíl geven, voldoende om een boete te ontwijken?

De leden van de D66-fractie vragen de Minister tevens naar de termijn waarop de Minister verwacht dat dit voorstel zal zijn uitgewerkt. Kan de Minister daarnaast benoemen wanneer deze regeling in werking zou kunnen treden?

II Reactie van de Staatssecretaris van Financiën en de Minister van Veiligheid en Justitie